

Наталья ГАВРИЛЬЕВА

А. КРАСИЛЬНИКОВА, преподаватель,
М. ВЬРДЫЛИНА, методист.

Улуу с тэрилтэлэрэ

СУДЕБНАЙ ПРИСТАВТАР ААСПЫТ СЫЛЛААҔЫ ҮЛЭЛЭРИН ТҮМҮГЭ

уонна 2008 с. сокуонна уларыылар

Чурагчы оройуонун судейнай приставтар сулуусаларын отдела 2007 сылга 1201 толоруу дьыаланы (исполнительное производство) бэйэтин толорууттар ылан үлэстэ. Бу дьыалаларга ирдэниттэр суума 11 мэд. 503 тыһ. ордук соһ. тэҥнэһэр. Сыл түмүгүнэн ити 1201 дьыалаттан 1026 дьыалата бүтэриллэн уопсай түмүгэ 79,6 % тэҥнэстэ (2006 сылга 73 %). Бүтэриллэбит дьыалаларга ирдэниттэр суума 9 мэд. 163 тыһ. солкуобайга тэҥнэһэр. Ити бүтэриллэбит дьыалалар истэригэр:

1. Ирдэбиллэ толору ирдэһини 635 дьыалала 3 мэдүрүн 34 тыһ. солк. тэҥнэстэ;

2. Тэрилтэлэрэ, учреждениеларга икстэктэр ылар дохуоттарыттан тутарга ыгытыллылар 216 дьыала, 3 мэд. 837 тыһ. солкуобайдаах.

3. Икстэктэр атын сиргэ көһөн барыттарынан атын оройуон судейнай приставтарыгар ыгытыллылар 136 дьыала, 1 мэд. 909 тыһ. солк. суумааах.

Итин таһынан сорох дьыалаларга толоруу илэистэрин ирдэһэр органныр байалара төттөрү ыгытыллылар араас сокуонна ыгытыллылар бэрэһиэнэлэринэн суут тохтоптутун 45 дьыала бүтэриллэнэ. Сыл түмүгүнэн 175 дьыала (1 мэд. 795 тыһ.) кыайан бүтэриллэбиксэ 2008 сылга көһөрүлүннэ.

Сыл устата 26 кэһи толорууну ыгытыллылар (исполнительное производство) туһунан сокуону көһөн административнай эппиэтинэскэ тардыллан суутунан араас наказытабыт икстрэлэригэр ууруллулар ыстарааггылылар, сорохтор сэрэтилиннэлэр уопсай 1 кэһи административнай арестка түбөстэ. Холуобунай дьыала судейнай пристава-рынан кэмиксэ да көбүтүлүбүтэ.

Сыллаагы үлэ түмүгэ итингэн көстөрүнөн кыаһаана суох. Ол тыһан баран толоруу үлэтигэр ыарахаттар албастар. Былыттын туттула сылдар сокуон сорох түтүгүгэ ситтэ суога икстээх дьон куотуна сылдарын хааччагылырга, эппиэтинэһи тардарга ситтэри кыахтары биэрбэтэ. Ити сокуон 1996 с. ыгытыллыгыта уонна 1997 сыл ортотуттан туттууга кирибита. Уонган таһа сыллаарыта ыгытыллыгыт сокуон ити көм устата олоххо тахсыбыт уларыылары учуоттаабат. Итинэ тыһан 2007 сыл алтынны 2 күнүгүнэн 229 №-дээх сана "Об исполнительном производстве" дьээ федеральнай сокуон ыгытыллан 2008 сыл олутуну 1 күнүгүнэн үлэр кыайан туттуллан барыахтаах. Бу сана сокуон урукку сокуонтан уларыы-ыгыта албаст Олортон сорохун билиннэрбиксэ.

Икстээх кэһи кэһин көмүл өтүгүнэн толорорутар урууу сокуон 1 күнү биэрэр эбит буоллааһа, сана сокуон 5 күнү биэрэр. Ити кэһи-кэһи кыаһыан туран толорторуу дьыалаларга ыгытыллыгыттан барыахтаахтар малы-салы тутуу, харчы счетун тутуу, дохуот бары көрүннөрүгэр ирдэбили туһары, а. д. а.

Сана сокуон малы-салы тутууну (арест) производство хайа бэргэр кэмгэр көнүлүтүр. Онтон билигин туттула сылдар сокуон производствотыны көбүтүтүн кэһи-кэһи 1 ый иһинэн эрэ арестааһыны көнүлүтүр. Арестааһын икстээх кэһи олорор сиргэр баар тутуулуон ситтээх малы-салы кэмиксэ буоларыттан тутулуута суох оһоһуллар, ол эбэтэр икстээх кэһи бас билэр эрэ малын буолбакка атын кэһи мала буоларын дакаастатарына мал бэйгэ эбэтэр атыыланна баран харчыга ирдэбэччэ бэриллэр.

Икстээх дьон истэригэр куотунан олорор, үлэтигэр сирдэрин судейнай пристава биллэрбиксэ эрэ уларытар түгүннэрэ таһа тутар. Судейнай пристава ыгытыллылар

рыгар бэйэсиксэни тутуулаахтыг дьээ эппиэтигэр куоталлар эмиэ албаст. Сана сокуон сана уларыылары кэмлэрэ. Ол курдук, бэйэтин икстээх кэһи олорор сирин уларытан баран судейнай пристава биллэрбиксэ буоллааһа бэйэсиксэ кэһи бүтэһик олорор сирдэһыг сиргэр ыгытыллылар уонна бэйэсиксэни икстээх кэһи тутуулууттан эбэтэр тутуулааһыттан тутулуута суох тутуулууттан ааһылар. Онтон "бэйэсиксэни тутуулааһыт" дьээ эппиэтинэскэ куотунан кыах суох буолар.

Сана сокуон итингэн да атын эбаст уларыылардаах. Уларыылар суут, анал органныр таһаар уурууларыттан түгүннэрэ толоруута, икстэктэр сокуону кэһэр түгүннэригэр эппиэтинэскэ куоталларыгар туһуллар.

Уонна эппиэтигэр сокуону таһынан эмиэ 2008 сыл олутуну 1 күнүгүнэн "О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации" дьээ 225 №-дээх Федеральнай Сокуон олоххо киирэр. Бу сокуон албаст сокуоннарга уларыылары кыллар. Мана РФ Административнай кэһилэргэ кодекстарыгар (КоАП РФ) киирэрлигит эбиксэ тохтоуу баарылар. КоАП РФ сана 17.14 уонна 17.15 ыстатыйалар эбиксэллэр, 17.14 ыстатыйа толорууну ыгытыллы (исполнительное производство) кэһилэр иһин эппиэтинэһи олохтуур. Ити кэһилэргэ киирэллэр: икстээх кэһи (тэригтэ) судейнай пристава-исполнитель сокуоннай ирдэбиллэрин (требование) толорбот буолуута, малын-салыны туһунан кырдыга суох эбиксэни-кэһилэри биэрбитэ, үлэтигэр уурайан баран сана үлэтигэр сирин эбэтэр үөрөхтэ, пенсия эбэтэр атын дохуот ылар сирин, эбэтэр сана олорор сирин судейнай пристава биллэр-бот буолуута. Ити кэһилэргэ судейнай пристава гражданныр 2,5 - 5 тыһ. солк. дьээри, дуоһунастаах дьон 10 - 20 тыһ. солк. дьээри, юридическай сирдэһи 30 - 100 тыһ. солк. дьээри ыстарааһылар.

Онтон бу ыстатыйа 3 чааһынан кэһи (икстэктэн ураты) судейнай пристава сокуоннай ирдэбили толорботууна конфискациялааһыт малы-салы ылартан аккаастааһына, икстээх кэһи малын-салыны туһунан дьына суох эбиксэни-кэһилэри биэрбитэ, исполнительнай докумуону сүтэрдэһи эбэтэр кэмгэр тэһэрбэстэ эппиэтинэскэ тардылар. Мана гражданныр 2 - 2,5 тыһ. солкуобайга дьээри, дуоһунастаах дьонго 15 - 20 тыһ. солк. дьээри, юридическай сирдэһи 50-100 тыһ. солк. дьээри ыстарааһылар. Ыстарааһы эмиэ судейнай пристава-исполнитель уура.

КоАП 17.15 ыстатыйата мал-салы сыйыана суох (неимущественного характера) ирдэбиллэри толорбот буолуута эппиэтинэһи олохтуур. Мана икстээх кэһи судейнай пристава ыгытыллы болдоһор ирдэбили толорботууна эппиэти-

нэскэ тардылар. Ирдэбили кэмгэр маннай толорбот буолуута гражданныр 1 - 2,5 тыһ. солк., дуоһунастаах дьон 10 - 20 тыһ. солк. дьээри, юридическай сирдэһи 30-50 тыһ. солк. дьээри ыстарааһылар.

Ыстатыйа 2 чааһа ыстатыйа 1 чааһын эппиэтинэскэ тардыллан баран судейнай пристава хаттаан ыгытыллы болдоһор ирдэбили толорбот буолуу түгүннэр туттулар. Мана ыстарааһы улаатар: гражданныр 2 - 2,5 тыһ. солк., дуоһунастаах дьонго 15 - 20 тыһ. солк., юридическай сирдэһи 50 - 57 тыһ. солк.

Бу ыгытыллыгыт ыстатыйаларынан ыстарааһы ууруу судуругу-тутуу бэрэздэһин барар, а. а. судейнай пристава-исполнитель болоккул эһи толорбокко эрэ на-каастылар туһунан уураагы (постановление) таһаар. Онтон сокуон толорууну ыгытыллы бэрэздэтин кэһилэргэ кылаатан иһэрин икстээх дьон уонна толорууну ыгытыллы кытар дьон өйдүөхтэрин уонна эппиэтинэстэхтик сыйыаннааһыларын наада.

Мана даһатан өссө бири эһиэр баарылар. Бу олорор кэм-нэн судейнай пристава дознание ыгытыллылар РФ Холуобунай кодексыт 157, 177 ыстатыйаларынан көрүлэр буруйга дознание ыгытыллы бэриллэри турар. Ити ыстатыйаларынан дознание ыгытыллы ис дьыала органныр судейнай пристава калэр. РФ ХК 157 ыстатыйата алимены төлөөһүгүн куотуу иһин эппиэтинэһи көрөр. Онтон 177 ыстатыйанан тэригтэ салайааччыга эбэтэр гражданныр ыгытыллы кэһин талууруттан куотуулар буоллааһа холуобунай эппиэтинэскэ тардылар.

Өссө дьон маннай өйдүөхтэрин наада: араас мөккүөрдэргэ, араас буруйдааһына буруйга суохтарын суука эбэтэр көрөр органныр (налоговый, пенсионный фонд, Роспотребнадзор, ГИБДД, пожарной уо. д. а.) дьыала көрүлэр кэмгэр үгүтэйдик болортоно уураа, кыттан, көмүскэччи кыттылар, тахсыбыт уураахха сөбүлэспэт түгүннэр ааһынан бэйэ быраагыларын толору туһанан көмүскэниэхтэктэр. Ити быраагыларын толору туһаммака, дьыала бэйаарылыгытыгар кыһалыбака тыһи баран, уураах күүдүгэр киирбитин кэһи судейнай пристава калэр буруйга суогу дакаасты сатааһын, уураагы толортоно куотууну туох да тутата суохтэ, бэйэ балаһыаньытын эрэ ыаратына буоларын өйдүөхтэктэр.

П. А. АЛЕКСЕЕВ,
судейнай пристава
федеральнай сулуусаларын
Саха сиринэргэ управлениетын
Чурагчы оройуоннаагы
отделнай начальнига.

Хаартыска: судейнай пристава-тар сулуусаларын начальнига.

Спорт Спорт Спорт

СИТИИИЛЭЭХТИК
КЫТЫННЫБЫТ

Тохсуньу 24-27 күннэригэр Таатта улуунун кэһи-нээр Ытык-Күстэ бокса ветерана Н.И.Куликов 75 сааһын турлутт үбүлүүгүгэр аналлаах оролорго бокса республиканскай күрэхтэһини ыгытыллына.

Күрэхтэһингэ 141 боксер кыттыллы ыла. Састаап олус күүстээх-4 Россия, 38 Саха сирин чемпионнара бааллар. Билигин улуустууттан тренер И.А.Дорофеев салалтатынан 20 спортсмен кыттыллы ыгытылар. Чемпионнарынан, призердарынан буоллулар:

1996-1997 сс. төрүөхтэргэ:
26 кг Мичил Филиппов (Хатылы)-3 миэстэ;
28 кг Мичил Дьячковскай (Хатылы)-1 миэстэ;
30 кг Айсен Смирников (гимназия)-3 миэстэ;
32 кг Семя Макаров (гимназия)-1 миэстэ;
32 кг Дьулуур Федоров (Хатылы)-2 миэстэ.
1994-1995 сс. төрүөхтэргэ:
30 кг Петя Прокопьев (Хатылы)-1 миэстэ;
34 кг "Б" группа-Айсен Яковлев (Хатылы)-2 миэстэ;

34 кг "Күүстэктэр балахтэро"-Стас Корьянин (гимназия)-2 миэстэ;

36 кг Семя Бельх (гимназия)-1 миэстэ;
42 кг Гриша Барашков (гимназия)-2 миэстэ;

1992-1993 сс. төрүөхтэргэ:
38 кг Костя Дьячковскай (гимназия)-2 миэстэ;
44 кг Антон Кириллин (гимназия)-2 миэстэ;
44 кг Гоша Андреев (Чурагчы орто оск.)-3 миэстэ.

Күрэхтэһини түмүгүнэн Семя Макаров (гимназия) "Эдэр кэһиллээх боксер" анал бирикэһинэн наһаараа-ланна.

Тренердэр И.А.Дорофеев, Г.М.Кривошапкин, кыттыллыны ыгытыллы спортсменнар, кыһалар төрөппүттэро улуу бокса федерациятын салайааччытыгар А.И.Федотовка, үөрэх управлениетын начальнигар Е.С.Сидорова махталларын тиздэллэр.

В.ГУЛЯЕВ, улуу боксага
федерациятын толороччу директора.

Нэһиликтэн сонун

АРДАЙ АҢЫЛААҔЫ БУЛТААТА

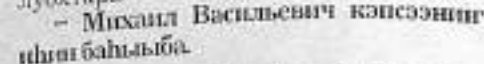
Быйыл күһүн Бахсыга уонна аттынаагы нэһиликтэригэр эгэрдэригэр бэрэлэр суоллара кэстүтэлиир буолбуттара. "Курут" баһылай хаһаайыстыбатын 5 бэрэ-оскутун тардыбыттара. Адырдалар албиир кутталла-нан нэһиликтэ баһылыга Светлана Семеновна Пестря-кова булчууттары кытары сөһүөһөн, улуу салалтаты-гар биллэрэн тустаах дьон бэрэлэр булчууттар аһаан уматыллынан, хаһааныларын хааччылыбыттара.

Оскуола, совхоз сааһтан аар тайганы иһис дьээ оһоһубут олохтоох кадровой булчууттар Роман Кри-сьянович Барашков, Тихон Никитич Аммосов уонна Алаартан Василий Михайлович Пестряков, Федор Федорович Окочеников бу кизг ыырдаах дьулуур-а кыһаллары сонордоһорго турумуттара. Оһон-манан тардыан сылдар бэрэлэртэн биллэрбэтэ Роман Кри-сьянович хаһаанылар түбөспэт.

Булчууттар эһилэринэн билигин туртас, куобах эһи-сиз баар буолан зор-сэмээр сылдалларын, ман-тан саас сыгытыларга, кэһиэхэ даһыны кутталы үскэ-тиэхтээхтэрин биллэһиллэр. Бу кыһаллары ырааһынан тэлэһиһэн, экирэтэһиһэн булчууттар сүрүннээн уматыллы кэмгитэ атахтарынан эһиллэр, улу-с салалтата өйүүрүгэр көрдөһүүлэрин тиздэллэр. Сорелуулаах сонордоһууттар ардай аһылаахтары уоды-таһыахтара дьээ эрэһибит.

Семен НИКИТИН.

Хаартыска: Роман Барашков бултаабыт бэрэллэригэр.

Платон КОРКИН
Россия Журналисттарын
союбун чоллун

Кыргызтарга, ийэлэргэ аналмаах балаһа

хайлагч бу нүүмэритгөн сарлаан
ыга бийдэг зүйлжэ агаан "САНЦА
АРА" дүн анал балаһаны бөлөх уу-
н. Бу балаһар ас астырға, шкәт-
нэргэ, дызгэ-уулга, бөтөн
көрүнэргэ, дөрүбуйына туусарға
туһаннаах араас суболар, ор нл-
милгэр санаалар, киһи уйулдатын
хажатар нэрэ аһарлар дэлгэлэ-
н туһунан матырыяаллар бач-
эгтэннэ.

"Сага олох" редакционной-
издательской холбогук
государственной учреждение

Смалд-сорууга: дахь кэргэни, чөл олох, хаартысканан үзүүхүүнү пропагандаллахын.

Хайртыскадар манчык темага ылышчалдар: "Спортивная дыма"

Бу темаларын энгийн хаартыскага түгэрнэлэргэтин Карл-Маркс үүлүксатын 26 №-лээх дэгэнтигэр релаксияга куутабыт. Сыл

бүтэйнээр түмүк тахсаар. Багтынган багтынвары бирингээр куутэлээр!

УЊУНУК ОЛОРУОХХУН БАҒАРАР БУОЛЛАХХЫНА...

Сүүн олонжороо крахмалтаах
зэвсгэмлэл, бүснүт, сөркүүснүт

Бүсүт, сөржүндэмэл үн-
уу түгүтүб ас суон оһорһо
аһылытыр ирэртэ. Тогторүтү
иһиһай үүнэһи уонна сиккэй
дуруот аһа суон оһорһу наада-
лаах аһылытынан хааччыллар,
наадаһа суох бары ас тобоһу
"иһиһи" талаасар.

Аһыларга бийиги манһык
сурун алдастардаахпыт.

2. Аһы астааһыны сатаабат
буолан олус өр оргутабыт,
бүтэһиһиһирит, туһалаах миче-
раллаһы тууһтарыҥ сүтөрөһит.

4. Наадалаах минералын түүстээх, битээнэллэх астары ордук кыһын олус арайаа сийбиг.

6. Эг бородуулгалтары, хоргунгаах могой, салтыг суустарыг абылгытсанар, нийлбэн уонна арыгыны элбэри нийн бытары уонна бүүрү өссө 40 саахкын тус-тусун нийлэн ыарылытсаннар, алдыатар, ол түмүтөр бийннэ өлөх-пүт 15-20 сым кылыгыр.

В. Ынах үүтэ-мүнхэ анам-матан ис. Санта түгжүүт илэрэй

Бяах үүтэ дэхтэр кишинээр 300%-нан ордух кишиныха. Огтон кишинтан самай кытаанахтык ылар мас ууһун иттихтэн, араас тараахтары сотороллоо. Бу да элбэи этэр.

Ыгъастайбылгъахь малдыагъ-
чыбыл, ухунук айыппанан бэ-
риллыбт болдыокхун тилору
олоруокхун багарар буоллаххы-
на, маны учуоттай.

"Орлогч кнстэлдннр"
 КНННЭТНМ

курдук сойбутун кэннэ үрүмэтин ылан баран бүрүөлүн үрдүтэп кутаран. Мунс ыстыгы-

да, мөнхөх
буул-
Үүт
нар-
уух-
ыис-
ларан
н на-
н, на-

мынах, подставка оного
кээн сэнх утан оруута
гуйар, үүт оргуйара ч.
Оччо ар үүттэх минсис
кэттэн ытан бойотон о
Сойулушлар. Суорат б
минскэр түгээр бүрү
тедэлн 4 литр минскэр
бюлар. Үүт мэйн тар

YŲYŲ КИРДИ
ТН
УРД

нийгэмлэгийн Ойтон ханшаа-
гаар баригдсан турар лана баата
таагаагаар суулуутун 2-2,5 чад
бүрүүлэр Хойдубутун кинэ ялан
тургэнник сойтуарын Кытын таахорды
сойтуохжа сел, онгон ялан холодиль-
ника утарын Сайын аналдаах үт
онгсучаар сойтуар ордуж Сувратүүтүн
наһаа сойутан баран бүрүүлэхкэ өр
кэмнэ бүрүлдүбэт Онгон суврат

бүрүлүбүтүн кэнне бытааннык сойут-
таххына сөөрөт наһаа аһыңар.

Күөх үүтү сүрөттүгүсүлүп турар хаһаанал-
дар. Тар онуктары түспүс буюулар. Суора
сөйбүтүн кэннэ булдуулан баран мас
уһаакка туолуур дээр кута туруллар.
Сеп-сеп үрдүн холбуулан ыраастанар.
Кыстык хаар түспүтүн кэннэ хаар хор-
уда оңорон тары кутан тоңоруллар.
Тоңиутун кэннэ сүтүгөн кыралан
дээр ирээрэн аска туттуллар. Тар, су-
орат доруобуйа олус туһалаах астан.

Көмүс тарбах

ОБУРУОНАН ТИҲИИ

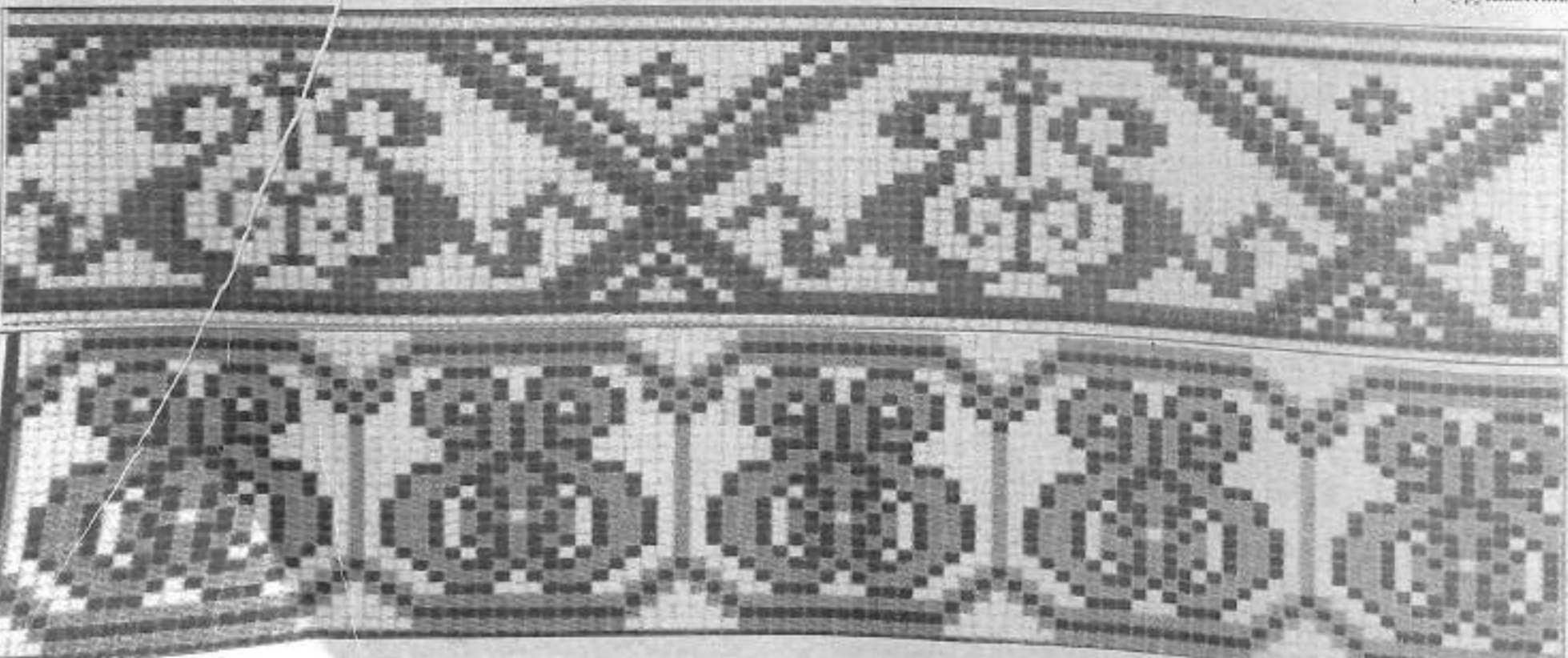
1. Ойгоһук нарыннык көстөрүн туһутар капроновой сабы туттар ордук.

2. Бөрү букаларыгар түмүтүн 7-8 төгүл отор.

5. Станокка армирований эсгээр хэлбэртэн оногдуу-

Духут сабы тарчаллар

"Köşçü" cürvialıttan.

Бу интернэтинэй

САХА СИРИН РЕКОРДАРА,
БАСТАКЫЛАРА, УРАТЫ ДЫНКИЛЭРЭ

Тыа хаһаайыстыбата

Аан бастагы дьыа кыаһын быыстапкага 1912 сыллаахха Дьокуускай куоракка ыһыһыбыт. Манна кини көрдөрүүгэ ынах сүөһүгү, сылгыны, сибини уонна барааны таһынан, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын, туттар малын, аһыһы көрдөрбүтүр.

1916 сыллаахха Чурапчыга чулуу аттары, бэлэри уонна ынахтары быыстапкага көрдөрбүтүр. Манна Саха сиргэр аан бастаан быыстапкага кыттыбыттарын иһин дьыа кыһыларын хаһаайыттарыгар харчынан (100 солк. дьыа) төлөһүү буолбут.

1939 сыллаахха Москва куоракка Бүтүн Союзтаагы быыстапкага аан бастаан 150 киһи Саха сириттэн кыттыбыт.

Бастыҥ образцовый тыа хаһаайыстыбатын фермата-1861 сыллаахха Дьокуускайтан 40 биэрэстэлээх сиргэ арыллан үлэлээбит.

Попов аатынан совхоз ыан-ныахыга П.П.Шарин 1985 сыллаахха биэр ынахтан 6072 килгэ үүтү ыан Саха сирин рекордун олохтообут.

Трактористар уоруктара аан бастаан 1929 сыллаахха төрил-либита Аан бастагы тракторист дьахталлар - Ф.Д.Соловьева (1915 сыллаах төрүүх, Чурапчы улууһа) уонна А.Н.Яковлева (Дьокуускай куорат) 1942 сыллаахха 1 №-дээх СПТУ-ну бүтэр-биттэр.

Медицина

Дьокуускайга 1843 сыллаахха гражданский баһыһа арыл-лыбыт. Сахалартан аан маңнай-гы идэтиибит быраас - П.Н.Со-кольников буолар. Кини 1898 сыллаахха МГУ-ну бүтэрэн кэл-лэн, үлэтин Саха сириттэн сагалы-ыр.

Нам улуунун олохтооҕо, отолуут, унуох тутуучы А.С.Ва-сильев 1870-с сыллар ортолору-гар дыкты уустук операцияны этэрбэс тигэр иһэнэн онорон ту-

рар. Бу операция "Нобль опера-цията" дьин медицинага биллэр.

Кэбиик олус ыалтыа киһитин муоһугар көтөҥөн улаханньык эчипит. Иһин тараһага хайа ан-ныһылан оһорһо сиргэ субуллу-бут. Ону эмчег ылан оргуйбут, ыраас уунан хаста да сууйан ба-ран, күс оһорһун курдук ууран, бэрээдэгтээн кэбииспит. Онтон дьахтар баттарын ылан этэрбэс тигэр иһэнэн тараһатын тигэн кэбииспит. Үс чаас буолбут опера-ция биллэн туран тыһынаахтыа, ыарыһы уталытар эмэ, укуола суох барбыт. Ыарыһах өйүн сүтэрэ-сүтэрэ, хаһан бүтэрин ыйыта сыппыт. Операция кэнээ куобах тириттиһэн бэрээдэски-лэн баран, үһүс хонугар собо миннин бэрдэрибит. Онтон ыла киһитэ утүөрүгэ баран, лапта кырдыар дьэри олоҕубут.

Матерыйаал "Якутия. Самые первые рекорды и самые-самые канистоттэн ыһыһына.

Сүбэ холбуката

ТӨРӨПҮТТЭРТЭ "СМС" ТЫЛ КУРСА

Мобильнай телефон 12 кнопкатынан толору баһылаан СМС иһитиннэриһэри аһан иһэн ыла-тар буолубут. Ол эрэн СМС-ка информация элбэх кэпсэбэт. Ол иһин оскуола оҕолоро байылыра туспа алфавитт онорон киһи мээһэ өйдөөбөт сурутуу-би-чигин айдылар. Түмүгэр төрөппүттэр барахсат-тар тугу да өйдөөбөккө туора туран хааллар.

Бүгүнгү нүөмүргэ төрөппүттэргэ эрэ анаан СМС хайдах ааҕарга курс ыһтабыт.

Орфогра-фия

СМС су-руйарга кылаа-бынай быраабы-ла - биэр да быра-абыланы тутуһа-лаах. СМС 160 символ-лаах. Онон орлор кыла-тан, холобур хонулаһыт "ни"

бүтөй доррону кытатан, сана тахсарыгар сүтэр бүтөй доррону көтүтэн ("солнце" онугар "солнц"), -ца", "-тья" ("мыца", "сушица") суруйаллар. Тылга баар буукубаны кыратык өйдөөбүтэ тийдэр эрэ кытатан иһэбит "Я тя лю!". Ону тэҥэ дефистэри су-ох оноробут "чето", "иза". Эһин араас скобкалары, кавычкалары, тирелэри туруоруу - оҕолорго туох да оруолу оонньообот.

Билсинг, иностранец - Кирилл: Сорох мобильнай телефоннарга нууччалы буу-

кубалар суох буолаллар. Дьэ оччорго, англискай буу-кубаларынан суруйан ыһарыдынабыт. Онуоха бу курдук баһаһыһыһаах дьонго СМС ыһтарга ла-тинскай кириллица аһыйах быраабыһа баар. Холо-бур, англискай "Р" (пи) буукуба биһиэхэ "Р" (эр), "В" (би), "С" (си), "Х" (экс) - "В" (вэ), "С" (эс), "Х" (ха) буу-лар "Ш", "Ц", "Ч" буукубаларга ыһахаттар бааллар эрэри, сыһыларанан көнөрүүххэ сөп.

Буукуба сыһыларалар

СМС иһин кыра. Кыратык элбэҥ суруйаары гы-нын да иһин СМС-һынан ааҕан ситиргэтэн иһэр. Маннаах тылы кылгатарга сыһыларалар олус көмөлөөхтөр. Холобур, 5 сыһылараны кытта аһыйах буукубаны туруор "5ница" (пятница) буолла. 4 сыһы-пара омукуту туердүкөн "фо" барыан эмээ сөп - "4тиса", "4и".

Бөһүлэи пунтуация

Учууталлар хас да сылы быһа үөрөһүт сыра-лаах үлэлэрэ кырдык СМС суруйарга көстүбэт. Сурук бөлүккэлэрэ суоҕуттан санаардаамаҥ, киһилэр бөлүгэр атын оруолаахтар. Киһилэр көмөлөрүнэн киһи хай-дах туруктааҕын, иһитиннэриһин хайдах ыһыһы-тын, хайдах сангарарын кытта ойуулаан көрдөрүллөр ("Смайлы").

Маны таһынан аһыйах кылгатыһылары көрүң:

"плз" - пожалуйста,
"мыло", "емели" - электронный почта,
"хай", "хи", "опа" - здравствуй,
"бум" - будем,
"хош" - хочешь,
"он" - очень,
"тока" - только,
"ксс" - целую.

Матерыйаал "Ровесник", 2007 с., 8 №-дээх сурунаалыттан тыһаастанна.

Сандалы

Тыйыс тымныы киһиэхэ, сылаас миннэ сырылааччы иһиэххэ
"Күөх" борщ

Наада:

30 г эт
1 остолобуой ньуоска курууһа рин
2 устуука моркуоп
3 орто хортуска
1 качаан луук
100 г сүбүөкүлэ
1 устуука помидор эбэтэр икки остолобуой ньуос-ка томатнай паста
Укроп, петрушка
1-2 устуука болгарский перец

Ынах этин (окорокка да буолуон сөп) ууга буһаран хоторобут.

Эт буспут ууттар сууйуллубут рис курууһаны, теркаламмыт моркуобу, ортоку гына кырбаммыт хор-туоһуу кутабыт.

Заправкатын бэлэмниибит: моркуобу, луугу, сүбүөкүлэни теркаламмыт уонна мас арыһыгар ыһаарыһабыт. Манна эмээ теркаламмыт помидору эбэтэр томатнай пастаны кутабыт. Бу бириэмэрэ

миннэ кутуллубут хортусуу буспут курдук буол-лаһына отторбутун (петрушка, укроп) быраабыт. Он-тон дьэ, минимит оргуйдарына манна былгархай гына кырбаммыт болгарский перециһин уонна заправка-быһын эбэбит. Оһоо 5 мүнүүтэ тэптэрэ түһэбит. Минни 10-15 мүнүүтэ туруора түһэн баран остуолга уура-быт.

Минимитин буспут сыһыһыһынан көтөргөтнэххэ сөп эбэтэр сүөгэйи таммалатыахха сип.

Сүбэлэр

Пельмень буһарарга биэр манньык албас баар. Пельмень тигиститин маһыа туран кыратык мас арыһытын таммалатын. Оччоро эт тигистэр ор-дук сыһтар буолар иһи. Буһар кэмигэр этэ араһсан хаалбат.

Кеҥэ оһе миннигэ буһар эбит өскөтүн, ти-эстэрэ 1 лимон уутун ыһахтыа уонна ваннага кут-таһа. Иһиһи тигистэр курааналтыны куттар ор-дук. Оһоо ордук иһиһи эрдэттэн бурдуска буһаһан баран кутар.

Телефон
41-265ЫЙЫТ -
ЭППИЭТТИИБИТ

Ыйытык Саха сирин пособиети хаһан үрдүгүрү?
Чуоллаан элбэх оҕолор иһиһэр.

Эппиэттир пособие отделын специалиһа А.Е.Мака-рова:

Пособие хаһан үрдүгүрүн биһиги быһаарбалыт. Манна пособие үрдүгүрүн туһунан укаас эбэтэр бириккэс кэллэрэ дьонго биллэрэбит. Онтон бу кэмигэр пособие уларыһа дьин сабадалаһан суох.

Ыйытык: Улахан киһи тас дойдуга тахсар (заграницай) паспорты оноттороругар туох докумуоннар ирдэһиллээрий, ханна сыһабыһыһына түһэрэбитий, төһө өр оноттороругар уоһа төлөбүрө төһөнү?

Эппиэттир Чурапчытаагы Федеральнай миграци-оннай сулууста территориальнай пуунун начальниһа Л.Е.Атакова:

Заграничная паспорты онотторуон баһарар киһи бастатан туран ИДН-О отделын паспортнай остуолугар кэлэр. Иһин бланкага бөһөтүннэй буукубанан сыһабыһыһына суруйар. Онно араспаһыһына туох бириккэһинэн уларыһ-быһыт, чыһаһыһыт, хайа органынан толоруллубутун ыйар, аһыһыт 10 сыл устата хайа аадырыһка олоро сыһа-быһыт, хайа төрүтүрү үлэлэһитин чуолкайдык билэр буолуохтаах. Бүтэһик олорор сирэ уонна үлэһит тэри-тэҥэ заведиданар. Ирдэһиллэр докумуоннар паспорт ко-пията, 3 x 4 бөрөстүөй 4 хаартыһка (хаартыһкага сыһык таһастаах түһэр ордук). Паспорт куоракка 1 ый онотул-лар, онон регистрация улууска бэримтибит күнүттэн бу-олбакка куоракка регистрациялаһыт күнүттэн бөһө-нор. Госпошлина кытаннаһыта эмээ мантан ыһыһаллар, төлөбүрө 400 солкуобай.

Ыйытык: Аһыс кырыһылаахха "Ностальжи" диско-тека аһыс эрбүт аһыс ыһыһылар дуо?

Эппиэттир культура управлениһыт начальниһа Д.Д.Попов:

Галерея А.П.Мунгалов аатын сүтэриһ бары биллэбит. Бу "Ностальжи" дискотека Саҥа дьылларынан сибээстэ-эн ыһыһыла сырытта. Биһигин бириккэһитигэр көрөн ыһ-табыт. Күөх экранга сүүрэр биллэрэһинэн дискотека ыһ-тыһыларын туһунан биллэриһ таһаарабыт. Онон сирдэти-эххитин сөп.

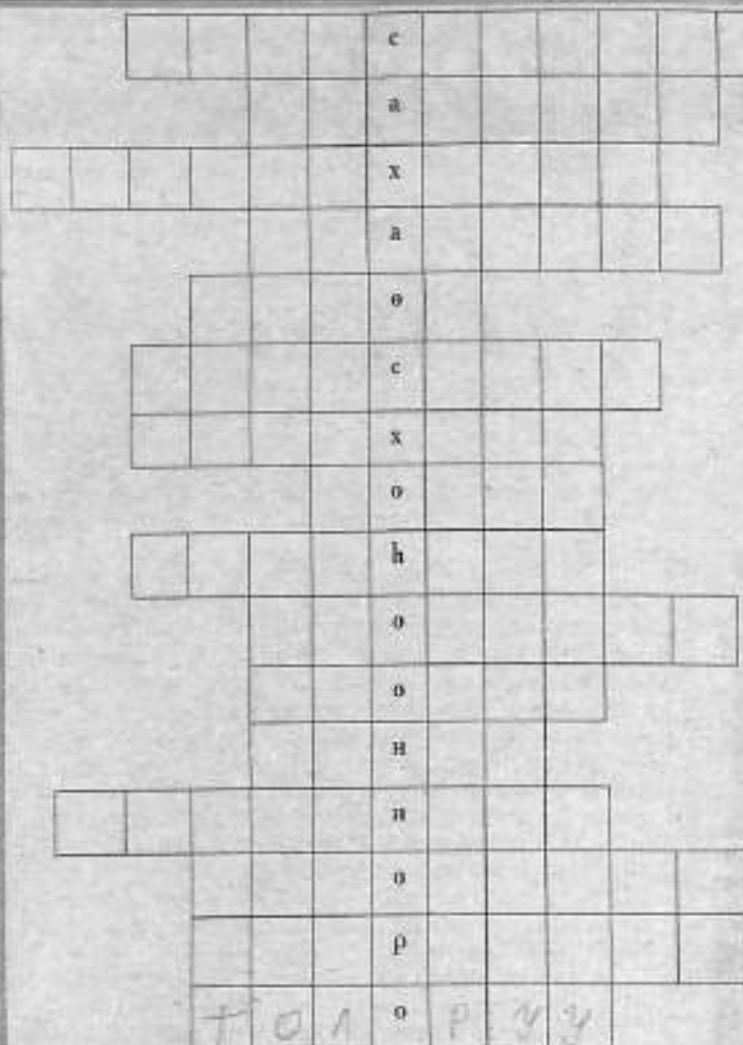
Ыйытык: Суррогатнай ийэттэн төрөөбүт оҕоҕо ханна хаһа, маһыта, наследственай ыарыһыһа бэ-риллэһин сөп дуо?

Эппиэттир улуустаагы женский консультациһа ги-неколог бырааһа А.С.Стручкова:

Иһи төрөһүт тенын пробиркага ылан үөскэри үөскэтэлэр. Онтон суррогатнай ийэр үөскэри улаатын-нараллар эрэ. Онон теоретически бу оҕоҕо туох да бэрим-либэт. Практически биһиги улууска манньык түбэлтэ буо-ла иһик.

Балаһаһа бэлэмнээтэ Айтаһына АДАМОВА.

Күндү ааңааччылар!

Тавтайбланг эгнээгээр
редакцияда К. Маркс уул, 26
түгсрүүл. Бидэндэргийн
түргүүлэн көрүүл!

1. Санаалаах кубой хотун юм.
2. Уол оор - үстэ манаан баран, киһи буолар.
3. Хосгубат үрэди курааннаан, үчүгэй доруу киһи билэр.
4. Талтыыр сүрэх - буолар.
5. - онукса, киһи өлүкүн.
6. Эр киһи уһун санааллах, ким -
7. Агатын туһарын хатарыах.
8. Буутун этэ буспут, - этэ хойдубут.
9. Кинигэ - киһи өйдөөх.
10. Уолугунан тыһымыт, уһугунан дугуммут, - сонньообут.
11. Ууну, булбакка эрэ кимнэ.
12. Угүө тыл баабыдаар.
13. Сыр -, киһи сатааллах.
14. Эһэре киһи үгүө.
15. Керсүө-сэмэй быһыны киһинэ.
16. Олох олоруу - Ийэ дойдута ытык киһи.

Гайбарангы бэлэмнээтэ
Мария ФЕЛОСЕВА.

Үгүс киһи
болжомтотун
тарпыт "Мин
кимминий?"
диэн ойор
күннээх оҥо са-
ас хаартыска-
ларынан улуус-
пуг биллэр-
көстөр дьон-
норун таайта-
рыны
салгыыбыт
Эллиэттэргэ-
тин "Саҥа
олох" хаһыат
редакцияты-
гар, Чурапчы
сэл., Карл

Маркс уул, 26 аадырыска ыытын. Бастакынан
таба элпизти ыыппыт киһини бириис куутар.

Онон, күндү аажааччыларбыт, кырааы харах-
хыт, булугас өйгүт көмөтүнэн бүгүнкү виктори-
набыт геройун хайаатар дажаны таайыаххыт ди-
эн эрэнэбит.

Дарбарчы саноата

'НОСТАЛЬЖИ' ДИСКОТЕКАБА МАХТАЛ!

Мини ахтым Көля диген, бу ханымт нөнгүв байэмтүс олох-пор буолбут түгэни, д-он-сэртэ аахтын, билсин, бабар нэм эмэ туһаныа диген санааттан сүрүйэртэ сананһым

Мин бэйэм сааһым наһаа элэр да, орто да саастаах буол-
батахпын бу тогуу тоогтордоох Чурапчыга быһырылын аты-
улуустан кэлэн бэйэм собулуур идэбинэн үлэһин-хамсыы
сыйдыабын. Билэр дьонум да арыах буоланнар наһаа оһо-
манна сыйдыахат киһибин Ол курдук, күн айыы үлэ - дьиз-
ники ардытар сыйдыаммын Сана Дьыл бырааһыһыһыа
калбигин билбиккэ да хаалбытмын. Сана Дьыл бырааһыһы-
һытар куораттан килбик үөрэмөтк табыарыһым Петя дойду-
тугар Чурапчыга калбита Көрсүһүн үөрүү-көтүү бөрү буол-
лубут. Күнн дьонугар дуобуһа бырааһыһыһыахтаабыт.

Ойгон мантайтай чынышыва табарыспашан "Ностальжи" буоларын истэн, ол дискотекаҕа тийээн киллэрдэттирун кытта билсэн, бэртэхэй үтүкүү-биттэн дүөрө киэһэлэтигэр баар буола түспүтүт. Ол сылдан сөбүдүү көрөн, билсиптэн Аня дээн кымысчааны кытта иккэн биригэ үөрө-көтө үтүкүүлээн сарсын киэһэ элээ манна көрсүһүөх буолан тараспыппыт. Иккэн бэйэ-бэйэбитигэр хайдах эрэ сөгүтүлээн хааламыһыт дуу, уруккаттан билсиптэр дээн курдук көлөстөр эйигит. Наһаа ор сүтэрсэн баһан көрсүбүт дөсөгө майталлаһарбыт.

Машаах сыйдыамыт Сана Дыал өрөбүлүгү аастыгыт-
рын билбэккэ хаалбытыт. Кэлэн Эргэ Сана Дыалы бэлэ-
тиир "Ностальжи" дьоро кэпхэтти кэмгэр мин ди-дкэй
өнгүө билибит кыдынар бырааһыныгыттан эрдэлээн
туран, таптаһын билинэн илэи-истыг элбэх кэрэ тыллари
анаабытым. Ол кэпхэттэн ыла билиги илээн биригэ буол-
булут. Билиги билиги дьэ кэргэммүтүгэр үһүбүт, кы-
ранкы кэпхэттэммит кэргэммүтүн үөрүүбүт өссө үрдэ-
битэ. Манан бу кэпсээммин түмүктөн кэпхитэхтин сөп этэ
дэгэн, быйылгы сага 2008 дыал эмиз соһуччу уонна ил-
тиг өрөһүүдүгэр билиги чугас дьоммутутар аҕалла. Ол
курдук кэргэммүтүн, кини подругатынан Машааһын
уонна мин биригэ үдэллэр табыарыһын Ваяа буоламмут
бейыл кыстыгыбыт "Ностальжи" кэпхэлэригэр бары би-
ригэ сыйдыамыт, урукку уонна билинги үчүгэй сөбүлүүр
музыкаларытыгар үккүүлөн дуоһуа сыһыаннаһыт. Ол
сыйдын Ваяаһах Машааһын билсэххэнэрэн доҕор-
доһуонаран кэпсэттиһитин кэпхит да билбэккэ хаалы-
быт.

Мангук сааһына хааччара суох бары күлүүнүр аһанар үнүкүү киһэлэрэ тэриллэлтэрин олус наадалаарынан аарабыт. Үчүгэй диин бу дүөрө киһэлэргэ сылдьан иһит-тээсэ тапталлыыктарыгар, кыргыттарыгар, кэрэктэтэритэр, табаарыстарыгар албах кэрэ тыллары аһыар баддылтар албахтар атэ...

Түгэлэнгэн туһанан бийиги дьис көргөн аатыгтан,
ийиги олохпунун уларьыгыт арж кыртышайт салта мы-
ыллар "Бары калуэнэ ысталаһыта" дискотека тэрийэч-
элэрийэрт барға махта! Ийэистиги ессе дараны албох дьон
элэрт эң сыһынанан, билсэн олохпоро тупса турдун!

2008 СЫА ОЛУННУУ БИЙНААҒЫ ГОРОСКОБА

ХОЙ. Бу кэмнэ элэги туох баар хыаххытын туһанан үлээлээт, айыт-туугут сулуустар элэги дүккэлэр. Тэрийбэр, дыону түмэр талаангытын хас биридэн чугас дөөнгүт өйүөхтэрэ. Олорор дыадалар-тыгар ис сүрэххиттэн кырааһан сыйыһынаас-таххытына түөххүт барыта табыллыа, ону салайа-аччыгыт таба көрөн хайрабыт ыппаххытын сөн. Эрдэ салаабыт үлээтэҥи-хамнаскытын бу ыйга дьон көмөгүнэн ситтиһэххит.

ОБУС. Бу ырга үлүктүнүн командирилгаларга жбээр тас дойдуларга сыннан барыахкытын сөт. Дьүһүтүтүнүн, тагнар тагаскытын, бэл онорор дьмалаларгытынан дьонү-сэргэни бөйөрүтүгэр тардар күүстэниэххит. Өгө көрөр талаагыт бу кэмгэ ордук күүсэ арытты. Үөрөх-хитин салдырыгытытар, таучай үлүнэн дьарыста-наргытытар олус тохтоотох кэм. Мээнэ буолары-буолбаты таах кэпсэтэртөң бырааһынныаха онно-манна айаннааһыннартан туттунуң. Ордук- хоху хамсаммакка өгө көрөр күүсүтүгэр эрэ эриниң.

ИШИРАЛЭР. Бу кэм эиэхэ тургутан керүү кэм. Бу бөлөгөөнөөттэн кыйылылаарынан тахсаргыт дуу, суох дуу бөлөгөөнттэн эра тутулуктаах. Дьээгитигэр баар проблемалар, быһаарылыыбатах бопшурустар үдэгиттин-хамнаскытын атахтыахтарын сеп. Эрде былааннаммыт ыраах айагыстын тохтоотун, бу айан түмүгэ эиини күүшүкүктү курдук бэалыа суога.

PAK. Довотторгутун-атастарытын, өрлөргүтүн кытта ханна эмэ айанныыргыт ордук. Ол эрэн күүлэй, сыныалант, элбэх сүүрүү-кетүү сотору-казинан элигини сылатыан сөл. Бу биримзө үлэрт кырлылэинэн өссө үрдүккэ дабайарытын толкундаан. Манна дылаалабын партнердартан тержестөөх этин кириэн сөл. Доулу абыллар өлбөкэ майгылыт көмөтүлүн vryhu cilyhуhухитын сөл.

ХАХАЙ. Двандуурдаах үлээр төбөрт оройунаг түнхүүхт. Ол түнмүгэр дьон убастабылын, ытла табылын ылааххыт. Материальный балабыан-наарытын тунсармааххыт. Айар-гутар дьон бу кэмгэ ордук ситиивилэнэххэртэ. Виризмэритин, куускутун общественной үлээр биэрэргитин кэрэ-нимэг. Илэритин баттыр докумуоннаарлытын ки-чэллэк бэрэбиэрэкэлээн. Ологу көрүүлэрэгт, нитэ-риэниийэ сана санааларыт дьон бөлрөттөтүн тар-лааххэртэ.

КЫЙС. Бу күнүгө түбүктү үксүгө. Үлүктүгө сүүрөгтү-көтөргүт таһынан дыйргыгыз-уоңкуттар, дөң кэргэнитигэр кимсэжэ эрэ көмө, кимсэжэ эрэ сүбэ-ама маада буолуо. Сыйаһа-халты тутунуулар тахсыахтарын сөп. Эһинэжэ сүктөрүлүбүт эбээһинэһи чыһыһыйдыс, маһамһымаахтын толорорун ирдэниллэр. Барытыгар төһө кыааларынан эпизитиһтэстэхтик сыйһаннаас. Битрээ үлүһүр дйонун көмөлөрүтүм, ойбуһулариттэн аһкаас таһыма. Бу көмгө хөрчүһү ис мүйүһүн өрдүс.

БҮЛЭАГҮЙН. Давиргундгар, дүнгэ кэрэгэнитүнгүнээр

[illegible]

СКОРПИОН. Туух эрх сүлгэнэ боруубалзахыг-тын багдараахыг. Материалтай өтгүтөр олус ам-бах ботурууныг бичгараахыг. Санга билдэний-дэртэн олох чарийнын. Улхан дуоһунастаах донгон олус үчүтэй тэнэ зовирал сон. Ону куоттар-бенга туһаныг, карьертай киралыжиган үнэ тах-сыахыг.

ОХЧҮТ. Бу бэйлэ харгалзын дүүхүнүгүтүн, уолга уобараскытын уларытынга барлааххыт. Урукку сыналаразын киирүүнүгүххүт. Чупас ийинит бу сагалалыны өйдөр уолга өйдөр. Ол түмүтүр үлэртитэр, үрөххитир, киккэ ситиинилэр күүттэлэр. Хайа бадырар хампааныа болоритутун ортотутар сылдыааххыт. Онтон олох куттаныман. Таптаага чупас ийинит эийиттэн өйбүдү күүттэр.

[illegible]

КУРУЛГЭН. Бяврал үзлэлээр дэвсгэвүтү, дорд торгутун-агастаргытын кытта үчүтэй сыныань олжтуурса тороостох кэм. Будугас өйгүтүнэ, сыл-бярэ туттунуугутунан материалнай бадаһыан-ыаралын ханга тунсаар шахтаахкыт. Лотерей сүүүлүгэ, халлаагын туһар карчыга эрнөр табыл-дыбат. 'Кто не рискует, тот не имеет шансов' диил девиа бу мыйа эһиэ. Мааһа тутууахкытын карьератын өгөстүүжүт. Тапталга тургутан көрүү күүтөр, тапталлаахтар эһин иккн ардыга тыһар бэр чүаство таһо дыһынааһын, күүстэрин би-лэр кэм калга.

БА.ПЫК Тавтайлдлыгтайх таабырланар, билдэн бэлтхүүс төмөлхэрэ ашигтани бу мүнэ ордух шигэригээрэгтэ. Маана тэгэ дэм үмэтэ, түбүгэ үгү үөрүүнү, дуоһуйууну айдлаа. Талтайлааххытай (кэрэгэнитин) кытта сыйхангыт хайаагыгалаага да түгсүү. Иширпатааны бэйрэгт илэнитигэрэ илан тайтайлааххытай түгүлэн эмэ соһуттааххытай, дуоһуотоххутуна элэти сыйхангыт өсө түгсүү. Ойнох сүтэрэллэбигт эбөөннэстэртүтнээр тирээрдэрт тосроотох нэм.

Гороскобу интернеттаңыдан тылбазасыз.
Наталия ГАВРИЛЬЕВА

ЭЗЭРДЭЛИЙБИТ!

Убаастабыллаах коллегабытын, күүл тустууга ССРС тэвүүлээх призерун, Украина Тэвүүлээх чемпионон, Дьааны үлүһүн Бочуоттаах гражданин **Михаил Васильевич НОГОВИЦЫН** 55 сааскын тусулуут өрөгөйдөөх күнүнүн иттиг-истинник эзэрдэлийбит!

Ыраах тасоо хайалардаах Дьааны сириттэн төрүттээх, күмкээх Украинага спортсмен, кили, үлүһит быһымынан үлүһүллэн кэлэннин, төрөөбүт Саха сирэ, үлүү тренер Д.П.Каркин аатын сүгэр интернат-оскуола чэкири саадыгар дьаһун кылааккын киллэрдик. Эн спорттун үлүһи саадыгар сылларгаар эдэр спортсменнар Россия, Европа, аан дойду араас тугулааларга ситиһилээхтик кытыннылар.

Эдэрдик эрчимин, үлүһэ элбиктэнэлээх сыһыаннан, чөл күтүөх олоххунан, аруу бэлэстэй майгынан барытыгар холобур буолабын. Баарыбыт санаттан-сана ситиһилэри, кылаанах доруобуйаны, тус олохтор долу-сартыны.

Д.П.Каркин аатынан Чурапчытаагы республиканской орто спорттун интернат-оскуола коллектива, профкома.

Убаастабыллаах пенсия ылааччылар!

Эһиэхэ пенсияны төлөөһүн, тиздэн биэрини Российскай Федерация 173 №-дөөх "Закон о трудовых пенсиях в РФ" 18 ыстатыытыгар уонна 166 №-дөөх "О государственном пенсионном обеспечении в РФ" 24 ыстатыытыгар ологуран оһоһулар. Бу ыстатыыларга ологуран пенсионер пенсиятын хантан ыларын быһааран туран сурутуулан сайабылыаннаһыттан Чурапчытаагы Пенсионнай фонда управлениетыгар эрэ түһүрүт. Ол сайабылыаннаһыттан ологуран управлениэ пенсияны федеральнай почтовой संबас эбэтэр кредитнай төрүтүлэр нагүө тиздэн биэрини докумунтарыгар уларытыһылары оһорор.

Россия Пенсионнай фондатын Чурапчы улууһунаагы управлениетын администрацията.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Туйгун туруктаах 2004 сыллаах, МТЗ-82 трактор аты-ыланар. Сыаната кэспэтинэн. **Билсэр тел.: 8-252-25-550 (Чөркөөх, Иннокентийи ыйытабыт).**

ХХХ
Москва - 41 коробката аты-ыланар.
Билсэр тел.: 26-583.

Партийнай үлэ ветерана, Чурапчы улууһун Бочуоттаах гражданин

КРИВОШАПКИН Николай Григорьевич уһунуук ыараханньык ыалдьан олохтон туораабытынан кэргэнитэр, оҕолорутар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, чутас аймактарыгар дини кутурданытын тиздэбит.

Чурапчы улууһун Сабьета, "Чурапчы улууһа (оройуон)" МТ дьаһалтата.

Кутурданырын тиздэбит:

- "Сага олох" хаһыат актыыбынай общественнай корреспондента, ытыктыыр ага табаарыһыт Николай Григорьевич Кривошапкин олохтон туораабытынан кэргэнитэр Прасковья Ильиничнага, оҕолорутар, сиэннэригэр, чутас аймактарыгар "Сага олох" РИХ ГУ коллектива, профкома.

- Ытыктыыр табаарыстара Кривошапкин Николай Григорьевич олохтон барытынан кэргэнитэр Прасковья Ильиничнага, оҕолорутар, сиэннэригэр, чутас дьонутар Чурапчытан Семен, Ирина, Мындаарай-ыттан Иван Даниловтар.

- Күндү таппаллаах аҕа, улуус Бочуоттаах гражданин Кривошапкин Николай Григорьевич уһун, ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан кыһылар, юни хлебопекарни сабыдиссэйгэр Аляксей Мотрова Николаевнага, кыһыттар "Аартык" маҕаһыан продаһыгар Кривошапкина Степанида Павловнага, бары оҕолорутар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, аймактарыгар "Маарысчаан" ПО бырабылыанньата, профкома.

- Күндү убайдара, тыыл, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылыага Кривошапкин Николай Григорьевич уһун ыарахан ыарыһтан өлөөн туораабытынан кэргэнитэр, оҕолорутар, сиэннэригэр балта Дария Семеновна, юни оҕолоро Поповтар, Ефремовтар.

- Чурапчы уонна Хатылы нэһиликтэрин Бочуоттаах гражданин, хоту көһөрүлүү кыттылыага, тыыл, үлэ ветерана Кривошапкин Николай Григорьевич уһунуук ыараханньык ыалдьан күн сириттэн туораабытынан байылырын үлүһиттэригэр, уолутар Кривошапкин Давид Николаевичка, күтүөттэригэр Аляксей Валерий Петровичка, Филиппов Дьахустан Семеновичка, юниһэр дьыа кэргэнитэригэр, бары аймактарыгар "Дорстрой" ХЭО коллектива, профкома.

- Убаастыыр күтүөттэр Николай Григорьевич Кривошапкин уһун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан ытыктыыр балтыгар Прасковья Ильинична Кривошапкинага, юни оҕолорутар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, бары аймактарыгар эдьиһэ Гаврильева Екатерина Евровна, юни оҕолоро.

- Кривошапкин Николай Григорьевич уһун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан кыһыттар "Аартык" маҕаһыан продаһыгар Кривошапкина Степанида Павловнага уонна юни оҕолорутар "Аартык" маҕаһыан коллектива.

- Күндү таппыыр убайдара, сэрии, тыыл ветерана Кривошапкин Николай Григорьевич ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан санаастарыгар, оҕолорутар, күтүөттэригэр, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр Хатылытан Кривошапкиннар, Охотиннар, Харитоновтар, Ермолаевтар.

- Чурапчы сэлэниэтин олохтооҕор, кардыаҕыс партийнай үлэһит, хоту көһөрүлүү кыттылыага Кривошапкин Николай Григорьевич олохтон туораабытынан кыһыттар С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын учууталыгар Афанасьева Мария Николаевнага С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын.

- Тыыл, үлэ ветерана, советскай-партийнай үлэһит, Хатылы нэһилиэтин Бочуоттаах гражданин, хоту көһөрүлүү кыттылыага Кривошапкин Николай Григорьевич ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан кэргэнитэр, эдьиһидэригэр Прасковья Ильиничнага, оҕолорутар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, бары чутас дьонутар Хадаартан Никитиннар, Софроновтар.

- Убаастабыллаах коллегалара Кривошапкин Николай Григорьевич өлбүтүнэн кэргэнитэр Прасковья Ильиничнага, оҕолорутар, сиэннэригэр Госстрахха бэйрээ үлэлээбит коллегалара.

- Тыыл, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылыага, Хатылы, Чурапчы нэһиликтэрин Бочуоттаах гражданин Кривошапкин Николай Григорьевич ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн бэйрээ үөрэммит дордо-лорутар, кыһыттар Кривошапкина Степанида Павловнага, кэргэнитэр, оҕолорутар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр оскуола бэйрээ үөрэммит дордо-лорото.

О налогообложении сумм субсидий, полученных до 01.01.2008 физическими лицами в рамках реализации подпрограммы "Обеспечение жильем молодых семей"

Вопрос. Подлежат ли налогообложению суммы субсидий, полученные до 01.01.2008 физическими лицами в рамках реализации подпрограммы "Обеспечение жильем молодых семей" федеральной целевой программы "Жилище" на 2002 – 2010 годы?

Ответ. В соответствии со статьей 210 Налогового кодекса РФ (далее – Кодекс) при определении налоговой базы учитываются все доходы налогоплательщика, полученные им как в денежной, так и в натуральной формах, а также доходы в виде материальной выгоды.

Статьей 217 Кодекса установлен перечень доходов, освобождаемых от обложения налогом на доходы физических лиц.

Жилищные субсидии, предоставленные за счет средств бюджетной системы РФ гражданам, в том числе молодым семьям, на приобретение жилья не входят в вышеупомянутый перечень выплат, освобождаемых от налогообложения.

Таким образом, вышеуказанные средства, полученные налогоплательщиками из средств федерального бюджета, бюджетов субъектов РФ и местных бюджетов, подлежат обложению налогом на доходы физических лиц в общеустановленном порядке.

Федеральным законом от 29.11.2007 № 284-ФЗ "О внесении изменений в часть вторую Налогового кодекса РФ и некоторые другие законодательные акты РФ" с 1 января 2008 года предусмотрено освобождение от уплаты налога на доходы физических лиц с сумм выплат на приобретение и (или) строительство жилого помещения, предоставленные за счет средств федерального бюджета, бюджетов субъектов РФ и местных бюджетов.

До 1 января 2008 года в соответствии с действующей редакцией подпункта 2 пункта 1 статьи 220 Кодекса при исчислении суммы налога на доходы физических лиц налогоплательщик может получить имущественный налоговый вычет в сумме, израсходованной им на новое строительство либо приобретение на территории РФ жилого дома, квартиры, комнаты или доли (долей) в них, в размере фактически произведенных расходов, но не более 1 000 000 рублей, а также в сумме, направленной на погашение процентов по целевым займам (кредитам), полученным от кредитных и иных организаций РФ и фактически израсходованным им на новое строительство либо приобретение на территории РФ жилого дома, квартиры, комнаты или доли (долей) в них. Данная норма применяется и в тех случаях, когда оплата вышеуказанных расходов произведена за счет субсидий, предоставляемых из средств федерального бюджета, бюджетов субъектов РФ и местных бюджетов.

Положения пункта 36 статьи 217 Кодекса об освобождении от налогообложения налогом на доходы физических лиц вышеуказанных выплат вводятся одновременно с исключением возможности получения имущественного налогового вычета в соответствии с подпунктом 2 пункта 1 статьи 220 Кодекса в случае, если оплата таких расходов произведена за счет субсидий, предоставленных из средств федерального бюджета, бюджетов субъектов РФ и местных бюджетов.

Күндү кыһыым, балтыбыт, эдьиһибит Оһулуун нэһилиэтин олохтооҕор

ПАВЛОВА Мария Николаевна хомолтолохтук олохтон туораабыты билэр дьонутар дини кутуугунан туран ыйытырарбит.

Ийэ, бэйрээ төрөөбүттэра

Таппыыр ийэ

СЛЕПЦОВА Нина Михайловна өлбүтүнэн акушерскай отделение санитарыгар Флегитова Лариса Иннокентьевнага дини кутурданытын тиздэбит.

Улуустаагы юни балыһа администрацията, профкома уонна акушерскай отделение коллектива.

Кутурданырын тиздэбит:

- Флегитова Саяна эбэтэ Слепцова Нина Михайловна уһун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан Саяна ийэтигэр, бэйрээ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар II "Г" ылаас үөрэнэччилэрэ, төрөппүттэрэ, учуутала.

Редактор - директор: **А.А. ЗАХАРОВ.**
Редактор - директор: **сублюанччи, эппитинир секретарь, сурук отдела - Г.И. ПОЛУСКИНА.**
Экономика, спорт, тас хаһаайыстыбатын отдела - **А.М. СЛЕПЦОВ.**
Култура, политика, ыраак отдела - **О.В. ЖИРКОВА.**
Үөрэх, доруобуйа харыстылын отдела - **А.М. АДАМОВА.**
Ычат, оҥо-аймах отдела - **Н.Н. ГАВРИЛЬЕВА.**
Верстальщик - **Э.И. ХОМУС.**
Корректор - **В.Н. ПЕТРОВА.**
Бэчээтчи - **Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.**

Тэрийн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственной учреждение. Мааскай информация средстволарын тугууан РФ Сокуоннарын тугууууу контуруоллуур уонна регистрационна РФ бэчээк СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыни 20 күнүгэр регистрационна нүмэрэ - ПИ №19-0423.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
Телефоннарбит: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358.
E-mail: Ozoneoloh@churap.sakha.ru

Сага олох

Автор сурутар этилар сана редакция позициялар маҕан сап түбүгэр буолбатах. Сурута ыйылар чакылар ырааытаскылар эппитини автор тус бэйэ оҕур.